

עמ"ת 43873-02-25 - פלוני נ' מדינת ישראל

בית המשפט העליון

עמ"ת 43873-02-25

לפני: כבוד השופט חאלד כבוב

העורר: פלוני
נגד

המשיבה: מדינת ישראל
ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בנוף
הגליל-נצרת (כבוד השופט מ' מרגלית) במ"ת
30710-08-24 מיום 16.02.2025
כ"ז שבט התשפ"ה (25.02.2025)

תאריך הישיבה: בשם העורר:
בשם המשיבה: עו"ד איתי שהם

החלטה

ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 על החלטת בית המשפט המחוזי בנוף הגליל-נצרת (כבוד השופט מ' מרגלית) במ"ת 30710-08-24 מיום 16.02.2025. בגדרה, דחה בית המשפט את בקשת העורר לעיון מחדש בהחלטה על מעצרו עד תום ההליכים.

רקע והשתלשלות העניינים

1. נגד העורר הוגש כתב אישום המייחס לו עבירת אינוס, לפי סעיף 345(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); ניסיון אונס, לפי סעיף 345(א)(1) בשילוב סעיף 25 לחוק; מעשה סדום בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 347(ב) לחוק בנסיבות סעיף 345(א)(1) לחוק; מעשים מגונים בנסיבות מחמירות (מספר מקרים), לפי סעיף 348(ג) לחוק; וכן, עבירה של שידול קטין לשתיית אלכוהול, לפי סעיף 193א(א) לחוק. על-פי הנטען בכתב האישום, עבירות אלה בוצעו לאחר שהמתלוננת, קטינה בת 15 עמה לא הייתה לעורר היכרות, עלתה לרכבו של העורר בשעת לילה, עת המתינה לאוטובוס לכיוון העיר טבריה.

2. ביום 04.11.2024, הוגש תסקיר שירות המבחן בעניינו של העורר, במסגרתו צוין כי הוא

עמוד 1

נעדר עבר פלילי; וכי הוא הציג "עמדה קורבנית", תוך ששירות המבחן התרשם "מקיומם של פערים בין התייחסותו [...] לנסיבות מעצרו לבין תיאורו את עצמו לרבות לדפוסי התפתחותו המינית אותם [...] התקשה להסביר". שירות המבחן התרשם "מקיומה של רמת סיכון גבוהה להישנות התנהגות עוברת חוק ופוגענית. כאשר בפנינו [העורר] שלל כל נזקקות טיפולית, לא צורך או מוקדי קושי בחייו". אשר לחלופת המעצר המוצעת בבית הוריו של העורר, בפיקוח הוריו, אחיו ושני דודיו, הוטעם כי "התרשמנו מבני משפחה המנהלים אורח חיים חיובי ומתפקד, אשר מביעים דאגה ואכפתיות למצבו של [העורר], ורצון לסייע לו. נראה כי הם מביעים הזדהות טוטאלית עם עמדותיו לגבי נסיבות מעצרו ולא ערים למצבי סיכון פוטנציאליים בהתנהלותו. להערכתנו נוכח מעורבותם הרגשית הרבה, עמדותיהם וכן העדר הבנה אודות עולמו המיני הם יתקשו לזהות גורמי סיכון ולפקח עליו באופן אפקטיבי". בהתאם לתסקיר זה, ולאחר שהמפקחים המוצעים נבחנו באופן ישיר ובלתי-אמצעי על-ידי בית המשפט, הורה בית המשפט בהחלטתו מיום 10.11.2024 על מעצרו של העורר עד תום ההליכים.

3. בהמשך לכך, ביום 08.01.2025 הגיש העורר בקשה לעיון מחדש בהחלטה על מעצרו עד תום ההליכים. ביום 22.01.2025 נדחתה בקשה זו, תוך שהוטעם כי מסוכנותו המינית הגבוהה לא מאפשרת חלופת מעצר בעת הזו. בערר שהוגש על החלטה זו אך בסוף החודש שעבר, הורתה השופטת י' וילנר כי "בהסכמה, העורר יגיש לבית המשפט המחוזי בקשה חדשה לעיון מחדש בהחלטת המעצר, במסגרתה יהיה רשאי לטעון לחולשת מלוא הראיות הלכאוריות בתיק, וזאת לאחר שהעורר הבהיר לפניי שאינו טוען לקיומו של 'מהפך ראייתי'" (עמ"ת 70909-01-25, מיום 03.02.2025).

4. בהתאם לכך, העורר הגיש לפני בית המשפט המחוזי את הבקשה שהובילה להליך דנן. בבסיס אותה בקשה עמדה הטענה כי התשתית הראייתית הלכאורית, עליה ניצבים האישומים נגדו, לא מצדיקה מעצר עד תום ההליכים. באופן ספציפי יותר, העורר טען כי הגם שהתקיים מגע מיני בין המתלוננת לבינו, הדברים נעשו בהסכמה. בהקשר זה נטען, כי עדותה של המתלוננת במסגרת התיק העיקרי "מחזקות את העובדה כי בפועל בכל פעם שהתנגדה המתלוננת - בין בדיבור ובין במעשים אליבא דברי המתלוננת הנאשם חדל ממעשיו", וכן "כי פעמים רבות המתלוננת 'זרמה' עם ה[עורר]". זאת ועוד נטען, כי אמירותיה של המתלוננת במסגרת עדותה תומכות בגרסת העורר, כי המתלוננת יצרה בפניו את הרושם כי היא בגירה; וכן כי המתלוננת יכולה לצאת מן הרכב אך היא בחרה שלא לעשות כן. לבסוף טען העורר, כי עמדת שירות המבחן בעניינו, לרבות בעניין המפקחים המוצעים, נעוצה בעצם עמידתו על חפותו, לרבות בקשר לתפיסותיו המיניות לקטינים.

5. בהחלטתו מיום 16.02.2025, מושא הערר שלפניי, דחה בית המשפט המחוזי בקשה זו, תוך שצוין כי החלטתו מיום 22.01.2025 עומדת בעינה. בתוך כך הוטעם, לאחר שבית המשפט שב ועיין בחומר החקירה הגולמי, כי "המתלוננת מסרה במסגרת עדותה הארוכה בבית המשפט בפני ההרכב את השתלשלות האירועים כמפורט בכתב האישום, בחקירתה הנגדית ענתה המתלוננת ומסרה הסברים לשאלות ב"כ ה[עורר], לרבות בסוגיות שהעלה בפני לעניין שאלת ההסכמה, עניין גילה

הטענה כי לא ברחו או פנתה לעזרה כאשר היתה לה אפשרות לכך ואולם, כאמור, לא מצאתי כלל ועיקר כי יש בדברים אלה כדי להביא לשינוי דרמטי במסד הראייתי העומד כנגד ה[עורר]. ויודגש, כי בית המשפט לא התייחס לטענותיו של העורר בעניין תסקיר שירות המבחן. לצד זאת, ולשם שלמות התמונה, יובהר כי במסגרת החלטת בית המשפט המחוזי מיום 22.01.2025, במסגרתה נדחתה כאמור בקשתו הראשונה של העורר לעיון מחדש בתנאי מעצרו, הודגש כי "שירות המבחן מצא את המפקחים המוצעים כלא מתאימים לא רק בשל העובדה כי הם מזדהים עם ה[עורר], אלא, בשל חוסר הבנת עולמו המיני וקושי בזיהוי גורמי סיכון [...] במצב דברים זה, מצאתי ממש בטענת המשיבה לפיה יכולתם של המפקחים המוצעים לפקח באופן אפקטיבי על ה[עורר] תיפגע בהיעדר יכולת לזהות מצבי סיכון".

6. מכאן הערר שלפניי, בגדרו שב העורר, בעיקרם של דברים, על טענותיו כפי שנטענו הן לפני בית המשפט המחוזי, הן לפני בית משפט זה בעמ"ת 70909-01-25. בדיון שהתקיים לפניי חזר העורר על טענותיו, תוך שהודגש כי הוא "עומד על חפותו ומציע חלופה באיזוק אלקטרוני מלא". כמו כן נטען, כי עמידתו של העורר על חפותו עמדה לו לרועץ במסגרת הדיונים בעניין מעצרו. המשיבה מצידה סמכה את ידה על החלטותיו של בית המשפט המחוזי. בהקשר זה, ולעניין טענותיו של העורר בדבר חולשת המסד הראייתי, נטען כי "עדות המתלוננת היא שלמה ויציבה [...] ומתארת, על פני שתי ישיבות ארוכות, את מה שנעשה ואיך נעשה". לבסוף, אשר לתסקיר שירות המבחן, נטען כי ממצאיו נתמכים בגרסת העורר בחקירותיו במשטרה.

7. בנתון לאמור, ציינתי במהלך הדיון כי נכון לה לסוגיית המסד הראייתי והמחלוקות בין הצדדים, לרבות ביחס לעדותה של המתלוננת, להיות מוכרעת בגדרי התיק העיקרי; מבלי להתעלם מנפקות הדברים גם בשאלת המעצר. לצד זאת המלצתי לבאי כוח הצדדים, כי לנוכח העובדה שעדות המתלוננת הסתיימה זה מכבר, יוגש תסקיר מעודכן לבית המשפט המחוזי, ובית המשפט יכריע כחוכמתו בשאלת חלופת המעצר. המשיבה התנגד להצעה זו, ומכאן החלטתי.

דיון והכרעה

8. לאחר שנתתי דעתי לטענות הצדדים מזה ומזה, הגעתי לכדי מסקנה שדין הערר להידחות, ככל שהדבר נוגע לבקשת העורר להורות על שחרורו בתנאים שייקבעו על-ידי או על מעצרו באיזוק אלקטרוני; אך זאת בכפוף לאמור להלן.

9. כידוע, בית משפט זה קבע בשורה של החלטות, כי עצם עמידתו של נאשם על חפותו לפני שירות המבחן, לא תיזקף לחובת הנאשם במסגרת הדיון על הארכת מעצרו. כפי שקבעתי אך לאחרונה, בבש"פ 5329/24 שיבלי נ' מדינת ישראל (07.07.2024) (להלן: עניין שיבלי):

"שירות המבחן מסייע לבית המשפט לתהות על קנקנו של הנאשם, לעמוד על טיבם של המפקחים המוצעים, ולהציע מסגרת מתאימה, במידת האפשר, לשם השגת תכליות המעצר בדרך שפגיעתו בנאשם פחותה. שירות המבחן אמור לשקף לבית המשפט את מידת האמון שניתן לתת בנאשם לצורך שחרורו לחלופת מעצר, או למעצר בפיקוח אלקטרוני ואנושי, וזאת לצד מידת ההתאמה של המפקחים המוצעים לשמש בתפקיד זה. עם זאת, כאמור, העובדה שנאשם עומד על חפותו, כשלעצמה, אינה

יכולה לשמש את שירות המבחן כדי להסיק מכך ממצאים בדבר מסוכנותו. קביעה אחרת, הייתה עלולה ליצור תמריץ שאינו הוגן כלפי נאשם, להודות בפני שירות המבחן - הודאת שווא - בעבירות שלא נעברו על-ידו" (עניין שיבלי, בפסקה 11).

ויודגש, כי לא אחת, גדר המחלוקת בתיק מורכב מרבדים ושכבות של טענות ותפיסות. לא מדובר בהכרח במשחק סכום אפס. בתוך כך, והגם ש"יחסו של נאשם לעבירות המיוחסות לו עשוי, בנסיבות מסוימות, להעיד על מסוכנותו. [...] למשל] כאשר הנאשם ממעיט מחומרת העבירות המיוחסות לו בפני שירות המבחן, או מזלזל בהליך השיפוטי המתנהל בעניינו" (עניין שיבלי, בפסקה 10) - שומה על שירות המבחן לתת את הדעת למחלוקות הקיימות בין התביעה לבין ההגנה, במטרה לסייע לבית המשפט במלאכתו.

10. בענייננו, במסגרת התסקיר צוין, כי שירות המבחן התרשם "מאדם שנוטה לטשטוש אשר בשיחה עמו הבליט את כוחותיו ותכונותיו החיוביים והתקשה להתייחס לקישיו ולמוקדי סיכון עבורו [...] באשר לתחום המיני, לקחנו בחשבון את התרשמותנו מקיומם של פערים ניכרים בין התייחסותו [של העורר] לנסיבות מעצרו לבין התייחסות המטשטשת לדפוסי התפתחותו המינית, כאשר לאורך השיחה, בלטה התמקמותו הלא אוטנטית תוך שימוש במנגנוני צמצום והסתרה וכן בלטה עמדתו הקורבנית והמאשימה. כמו כן נוסף, כי באשר לדפוסי השימוש שלו בחומרים משני תודעה, הרגשנו כי הוא נוקט בגישה מצמצמת ומסתירה ומתקשה לנהל שיחה פתוחה וכנה על מידת השימוש והתלות שלו בהווה ובעבר באלכוהול".

11. לאחר שקילת הדברים מצאתי שהגם שעמדת שירות המבחן לא התבססה, באופן מפורש, על כפירתו של העורר במיוחס לו; התרשמותו על מאפייני אישיותו של העורר לא הביאה לידי ביטוי, די הצורך, את גדרי המחלוקת - לבטח לא כפי שאלה התפתחו מאז ניתן תסקיר שירות המבחן האמור, שכן במהלך פרק זמן הסתיימה עדותה של המתלוננת במסגרת התיק העיקרי. ובאופן ספציפי, לכך שמדובר במקרה שבו גרסתו של העורר ניצבת מול גרסתה של המתלוננת, במספר רב של צמתים. בנתון, ישנו קושי בקבלת החלטה נוספת בעניינו מעצרו מבלי שיערך תסקיר חדש, בראי האמור.

אשב ואדגיש, כפי שצינתי בדיון, כי אינני נוקט כל עמדה ביחס למחלוקת זו, אך אין ספק שבנסיבות דנן מחלוקת זו עשויה להיות רלוונטית להערכת שירות המבחן הן את מסוכנות העורר, הן את המפקחים המוצעים. זאת, משום שמחלוקת זו תשפיע בין היתר, על האופן שבו העורר יתאר את המעשים המיוחסים לו; את יחסו אל מעשים אלה; וכן את עמדת המפקחים המוצעים ביחס למעשים המיוחסים. על-כן, שומה על שירות המבחן לתת דעתו לכך במסגרת שקילת מכלול המאפיינים העומדים לפניו.

12. יוצא אפוא, כי קיים חשש שמא המלצת שירות המבחן לא ניתנה על בסיס כלל המידע הרלוונטי, ומאחר שישנם נתונים התומכים בחלופת מעצר, ביניהם התרשמות שירות המבחן כי המפקחים המוצעים "מנהלים אורח חיים חיובי ומתפקד, אשר מביע דאגה ואכפתיות למצבו של [העורר], ורצון לסייע לו"; וכן העובדה שהעורר נעדר כל עבר פלילי - מצאתי כי נכון יהיה ששירות המבחן יגיש תסקיר מעודכן, הנותן דעתו לאמור לעיל.

13. סוף דבר הוא כי הערר נדחה בזאת. לצד זאת, העורר יגיש לבית המשפט המחוזי בקשה ערוכה כדין לעיון חוזר בתנאי מעצרו, תוך שהעורר ישקול אם ברצונו להציע את אותם מפקחים, אם לא; וזאת עד ליום 23.03.2025. לאחר שתוגש בקשה זו, אני מורה כי יוכן תסקיר שירות מבחן חדש וזה יוגש לבית המשפט המחוזי, כאשר במסגרתו שירות המבחן ייתן דעתו גם למחלוקת בין הצדדים עת הוא מעריך את מסוכנותו של העורר ואת התאמת המפקחים המוצעים. בהמשך לכך, בית המשפט המחוזי יקבע מועד לדיון בעניין תנאי מעצר העורר בהקדם האפשרי. למען הסר ספק מובהר בזאת, כי עד שלא יוכרע אחרת על-ידי בית המשפט המחוזי, העורר יוותר במעצר מאחורי סורג ובריח.

ניתנה היום, ב' אדר
תשפ"ה (02 מרץ
2025).

חאלד כבוב
שופט